

Dues espurnes de normalitat cultural

El llibre d'homenatge a l'actriu Anna Lizaran i 'Moments estel·lars de Catalunya', de Joan Bosch, són dues molt bones notícies editorials. Són dos exemples de saludable normalitat cultural

ANNA LIZARAN (1944-2013) HA SIGUT UNA DE LES GRANS ACTRIUS DE TEATRE CATALANES. DAVID RUANO

EL LLIBRE D'ANNA LIZARAN

Aquest dimecres passat va presentar-se al Teatre Lliure de Montjuïc el llibre d'homenatge a l'actriu Anna Lizaran gairebé dos anys després de la seva mort. És una coproducció entre Viena Edicions i el mateix Teatre Lliure. El llibre, que porta el nom de l'actriu com a títol, té més de tres-centes pàgines il·lustrades amb fotografies de Ros Ribas, prologades per Joan de Sagarra, introduïdes per Elisenda Roca i amb textos dels que van ser els seus amics del món del teatre.

L'acte, emotiu, no ens ha de distreure del fet que, en si, es tractava d'una presentació d'un projecte editorial. Llibres d'homenatge se'n fan regularment a tot arreu, però del caire del protagonitzat per Anna Lizaran, no n'hi ha tants. I ens remet a una idea central que anem repetint: la normalitat. Els països normals acostumen a editar llibres com aquest. A casa nostra cal ajuntar diverses complicitats. Però a la fi, el projecte ha tirat endavant i ens

submergeix durant uns instants, simplement, en l'agradable sensació de pensar que som en un país normal, que fa bons llibres dedicats a la memòria dels seus grans artistes. Lluís Pasqual, director actual del Teatre Lliure, va titllar el nostre país de "desmemoriat". Té raó: vivim en un present continu que devora les seves figures a una velocitat supersònica. D'aquí la importància d'iniciatives com aquesta, les quals, repeteixo, ens acosten a la normalitat no solament editorial, sinó cultural.

EL LLIBRE ESTEL·LAR DE CATALUNYA

Una altra aportació editorial recent que també ens acosta a aquesta obsessió per la normalitat és *Moments estel·lars de Catalunya*, de Joan Bosch, publicat per Edicions La Campana. El llibre no ens descobreix res de nou, però la gràcia de l'edició és la manera d'explicar-ho i alhora l'oportunitat de la proposta editorial. Ens acosta a la normalitat perquè llibres com el de Joan Bosch

són imprescindibles en qualsevol cultura considerada normal. Són molt habituals, per exemple, als Estats Units, on són força apreciats pel públic, i que sovint basen la força de la proposta en la parcialitat.

Joan Bosch ha triat uns quants moments "estel·lars" de la història de Catalunya i ens els ha explicat d'una manera literàriament apassionada. Ens parla de la fantàstica construcció de l'hotel internacional de l'exposició del 1888, erigit en tan sols 52 dies, de la personalitat d'Enric Prat de la Riba, de la importància cabdal del doctor Trueta, dels magnats del tèxtil que van somiar en raigs de vapor esbufegant, i del fenomen extraordinari que significa l'aparició de l'Assemblea Nacional Catalana.

En el fons es tracta d'històries de persones de tremp, tossudes, que volen explicar com som i per què som com som. Hi ha un públic lector que demana llibres com el de Joan Bosch. Per això cal que hi hagi iniciatives com aquesta. I també editorials com La Campana que les publiquin. ♦♦

MINÚCIES

JORDI LLOVET

La Capmany

Al temps que l'Institut d'Humanitats de Barcelona tenia la seu en un pis desguittat damunt de la Casa Beethoven, al costat del Palau de la Virreina, Maria Aurèlia Capmany, essent llavors regidora de Cultura de l'Ajuntament de la ciutat, em cridava tot sovint al seu despatx del Palau per conversar-hi. Hom, que prefereix escoltar que parlar llevat que sigui en una classe universitària, hi acudia immediatament, i de bon grat. Les converses eren llargues i plaents, i semblava ben bé que la Capmany no fes altra cosa, en aquell casal, que conversar amb persones que, si res més no, tinguessin la capacitat d'escoltar-la.

Un dia la vaig convidar a fer un viatge a Nova York, dins el marc de les activitats de la Càtedra Barcelona - Nova York, i ella s'hi va avenir de seguida. "Ara bé -va dir de continent-, he de viatjar en primera classe, perquè sóc grossa". Vaig demanar el preu d'una butaca de primera i em vaig quedar esborronat quan m'ho van dir: mig milió de pessetes de cap a 1990. "Valga'm Déu -li vaig dir així que em va tornar a cridar-, això és massa car per a aquesta càtedra!" Ella es va entossudir com una reina. Jo no sabia què dir ni què pensar:

WIKIPEDIA

l'alcalde volia que hi anés de totes passades. Llavors, a mi, que ja anava preparat, se'm va acudir aquesta facècia: "Maria Aurèlia, hi ha prou confiança entre tots dos perquè fem una prova: deixa'm prendre la mida del teu cul, i mirarem si trobem una classe intermèdia, no tan cara". Dit i fet: vaig treure de la butxaca una cinta mètrica de les que encara fan servir sastres i cosidores, i vaig apuntar el resultat de l'amidament: 62 cm.

Buscant i rebuscant una companyia d'aviació comercial que tingués tres menes de seients -primera classe, *business* i turista- en vaig trobar una que tenia una classe intermèdia, amb seients de 60 cm d'amplada.

A partir d'això, tot va ser intentar convèncer la Capmany que, allà on s'encabeixen 60 cm, també n'hi caben 62. Va ser cosa de dues o tres conversacions més. La consellera va anar a Nova York, hi va conferenciar, i, en tornant, la vaig recollir a l'aeroport amb un ram de flors, de gran diàmetre, que havia comprat en una floristeria del carrer de Muntaner, a prop de l'escola Sant Miquel. ♦♦